Ilmastopaneelin lausunto: E 28/2024 vp Valtioneuvoston selvitys: Ilmastoriskien hallinta ihmisten ja hyvinvoinnin suojelemiseksi

Maa- ja metsätalousvaliokunta, 21.5.2024

Jaana Halonen, Ilmastopaneelin jäsen

SUOMEN ILMASTOPANEELI

Sopeutuminen maataloudessa/ruokajärjestelmässä

- Ilmastoriskien hallinta
  - Ennakointi on kustannustehokkaampaa kuin vahinkojen korjaaminen.
  - Tulee perustua tieteelliseen tietoon ja riskien arviointiin.
  - Tulee toteuttaa systemaattisesti eri hallinnonaloilla ja hallinnonalat ylittävästi.

- Ilmastoriskien heijastevaikutukset
  - Globaaleihin arvoketjuihin kohdistuvat ilmastoriskit haastavat resilienssiä ja ruokaturvaa Suomessa, minkä vuoksi tarvitaan paikallista sopeutumista ja varautumista.

- Suomen mahdollisuudet
  - Kriittisiin resilienssi-investointeihin liittyvät *laajennetut poisto-oikeudet* voivat madaltaa kynnystä varautumisen investointeihin, mikä *edistäisi erityisesti pro-aktiivista sopeutumista.*
  - *Koulutustarpeisiin* vastaaminen liittyen ilmastoriskeihin, niiden ennakointiin ja niihin varautumiseen erityisesti *maa- ja metsätalousoppilaitoksissa* on tärkeää ja tätä tulisi tukea.
  - *Tutkimukseen pohjautuvan tiedon hyödyntäminen* niin päätöksenteossa, että koulutuksessa takaa pitkäaikaiset hyödyt

Sopeutuminen maataloudessa/ruokajärjestelmässä

- Toimijatasolla
  - *Vertaisoppiminen* on hyvä väline → tietoa uusista lajikkeista, jotka toimivat paikallisesti: vähemmän herkkiä säähäiriöille tai (uusille) kasvitaudeille, sopeutuneita pitenevään kasvukauteen ja ovat taudinkestäviä

- Kestävä ravitsemus luo pohjan kansanterveyden paranemiselle taloudellisille säästöille
  - Jotta maatalouspolitiikan strategiasuunnitelmien koko potentiaali voidaan hyödyntää, *terveys tulisi sisällyttää suunnitelmiin* yhtenä yhteishyötynäkökulmana.
  - Monipuolisemman ruokavalion *terveysvaikutusten on arvioutu säästävän merkittävästi yhteiskuntien kustannuksia* vuosikymmenien aikajänteellä -> kustannussäästöt suuremmat kuin investointikustannukset.
- Ruokateollisuudella on suuri rooli
  - Voi suositella sopeutumistoimia mm. arvoketjujen resilienssin näkökulmasta erityisesti sopimusviljelijöille. Reseptiikan uudistaminen sopeutumisnäkökulmasta.

Yhteenveto

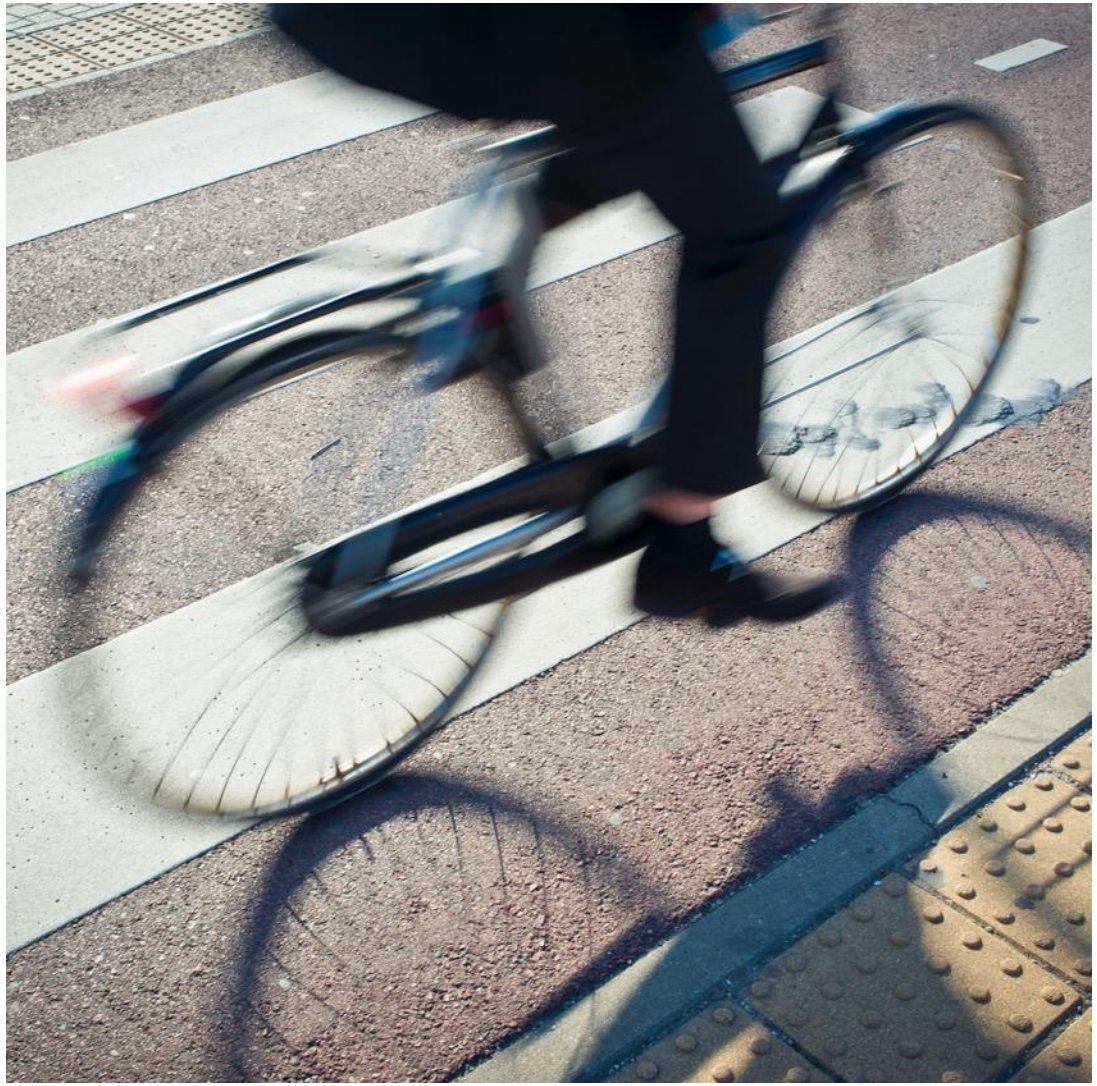
Kriittisiin resilienssi-investointeihin liittyvät laajennetut poisto-oikeudet edistäisivät pro-aktiivista sopeutumista.

Koulutustarpeet huomioitavat maa- ja metsätalousoppilaitoksissa.

Tutkimukseen pohjautuvan tiedon hyödyntäminen ja vertaisoppiminen on tärkeää ja kestävää.

Monipuolisemman ruokavalion sopeutumis- ja terveysvaikutusten tuomat säästöt ovat suuret.

Ruokateollisuudella on suuri rooli sopeutumisen edistäjänä.

Kiitos!

Jaana Halonen
jaana.halonen@thl.fi
+358 (0)29 524 6100
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos